АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ихтамир сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/02**-НА-СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn Архангай аймаг 2024 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Аудитор **А.Пүрэвцэцэг** Цахим хаяг: Purevtsetsega@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 5

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 6

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 7

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 9

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.5.1 Орон нутгийн төсвийн орлого, зардлын төлөвлөлт ..... **Error! Bookmark not defined.**

3.5.2 Орон нутгийн төсвийн орлогын гүйцэтгэл ..... **Error! Bookmark not defined.**

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.1 Ерөнхий зүйл ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.2 Материаллаг байдал ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.5 Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүнгийн талаар ..... **Error! Bookmark not defined.**

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 9

5.**1** Зөвлөмж 9

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 10

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
МУЗГ	Монгол улсын засгийн газар
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ХГБХХГ	Хүүхэд гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024 . 03 . 25 № 165

танай __________-ны №__________-т

ИХТАМИР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.ЦЭВЭЭНДОРЖ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсв тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2, 8.9.3-д заасны дагуу Ихтамир сумын Төсв төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн бай санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруул болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ихтамир сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүү нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн ту хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон ул стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, заав дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн ү хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой ауди нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

МУЗГ-ын 2022 оны 2 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Байгаль орчныг хамгаалах нө сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуу тайлагнах журам"-ын дагуу тайлант оноос хөрөнгийг захиран зарцуулж, тайлагнах бол байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сумын засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилту хангахад чиглэсэн 15 үндсэн зорилтын хүрээнд 66 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөв дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн Засаг дар тамгын газрын хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсээс 88.08 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэл байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай ху Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн о

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */мянган төгрөгөөр/*

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,013,142,060.89	974,827,192.61
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	544,506,387.89	534,491,519.61
33	АВЛАГА	456,154,673.00	408,154,673.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	12,481,000.00	12,681,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	0	19,500,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,942,098,181.29	4,075,441,800.04
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,942,098,181.29	4,075,441,800.04
39200	Биет хөрөнгө	3,897,140,847.85	4,030,561,966.59
39300	Биет бус хөрөнгө	44,957,333.44	44,879,833.45
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**4,955,240,242.18**	**5,050,268,992.65**
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,955,240,242.18	5,050,268,992.65
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,955,240,242.18	5,050,268,992.65
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	627,640,135.17	627,640,135.17
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	627,640,135.17	627,640,135.17
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,660,830,040.33	3,755,858,790.80
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	666,770,066.68	666,770,066.68
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**4,955,240,242.18**	**5,050,268,992.65**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */ мянган төгрөгөөр /*

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,201,845,067.99	2,079,404,112.06
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	818,394,693.21	595,823,295.36
110	Орлогын албан татвар	257,176,881.66	293,249,133.29
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	256,886,181.66	292,831,783.29
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	290,700.00	417,350.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	148,656,666.96	112,140,766.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	412,561,144.59	190,433,396.07
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	497,966,152.00	418,734,378.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	497,966,152.00	418,734,378.70
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,885,484,222.78	1,064,846,438.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,434,122,124.06	1,665,621,554.59

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,434,122,124.06	1,665,621,554.59
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,114,157,370.28	1,647,172,714.59
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	429,872,385.78	563,405,472.55
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	53,359,790.44	69,010,539.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	213,835,108.00	15,463,887.58
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,629,004.00	119,479,305.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,818,000.00	32,129,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,370,000.00	6,778,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	54,704,414.00	652,098,923.21
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	267,568,668.06	188,807,287.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,319,964,753.78	18,448,840.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	767,722,943.93	413,782,557.47
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,240,203,566.93	318,753,807.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-4,472,480,623.00	95,028,750.47

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,843,309,074.99	1,993,137,636.06
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	818,394,693.21	595,823,295.36
110	Орлогын албан татвар	257,176,881.66	293,249,133.29
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	256,886,181.66	292,831,783.29
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	290,700.00	417,350.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	148,656,666.96	112,140,766.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	412,561,144.59	190,433,396.07
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	19,743,803.99	30,343,378.00
1181	Газрын төлбөр	37,828,147.00	90,247,041.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	354,989,193.60	69,842,977.07
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	139,430,159.00	332,467,902.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	139,430,159.00	332,467,902.70
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,885,484,222.78	1,064,846,438.00

II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,233,788,820.00	1,519,172,659.34
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,233,788,820.00	1,519,172,659.34
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	912,471,466.22	1,500,723,819.34
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	429,792,176.58	563,405,472.55
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	53,439,999.64	69,010,539.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	213,835,108.00	15,463,887.58
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,628,864.00	67,395,065.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,818,000.00	32,414,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,370,000.00	6,778,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	54,704,484.00	652,098,923.21
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,882,834.00	94,157,632.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,321,317,353.78	18,448,840.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	609,520,254.99	473,964,976.72
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	450,488,409.00	363,979,845.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	450,488,409.00	363,979,845.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	450,488,409.00	363,979,845.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-450,488,409.00	-363,979,845.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-90,000,000.00	-120,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	90,000,000.00	120,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	69,031,845.99	-10,014,868.28
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	475,474,541.90	544,506,387.89

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	9,473,413,365.18	9,473,413,365.18
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-45,692,500.00	-45,692,500.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	9,427,720,865.18	9,427,720,865.18
9	Тайлант үеийн үр дүн	-4,472,480,623.00	-4,472,480,623.00

10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,955,240,242.18	4,955,240,242.18
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	4,955,240,242.18	4,955,240,242.18
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,955,240,242.18	4,955,240,242.18
19	Тайлант үеийн үр дүн	95,028,750.47	95,028,750.47
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	5,050,268,992.65	5,050,268,992.65

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,317,270,800.00**	**1,970,654,566.34**	**346,616,233.66**	**14.96**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,626,305,000.00	1,531,900,759.34	94,404,240.66	5.80
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,579,423,900.00	1,514,251,919.34	65,171,980.66	4.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	584,187,800.00	563,405,472.55	20,782,327.45	3.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	73,637,900.00	69,010,539.00	4,627,361.00	6.28
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	326,362,100.00	319,416,993.81	6,945,106.19	2.13
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	70,146,900.00	67,285,065.00	2,861,835.00	4.08
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	115,291,300.00	114,847,338.00	443,962.00	0.39
2107	Томилолт, зочны зардал	7,000,000.00	6,778,000.00	222,000.00	3.17
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	298,488,800.00	279,350,878.98	19,137,921.02	6.41
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	104,309,100.00	94,157,632.00	10,151,468.00	9.73
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	46,881,100.00	17,648,840.00	29,232,260.00	62.35
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,881,100.00	17,648,840.00	29,232,260.00	62.35
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	572,185,800.00	318,753,807.00	253,431,993.00	44.29
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	118,780,000.00	120,000,000.00	-1,220,000.00	-1.03
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**2,317,270,800.00**	**2,085,395,506.34**	**231,875,293.66**	**10.01**
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,585,496,600.00	1,832,893,844.34	- 247,397,244.34	-15.60
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	731,774,200.00	252,501,662.00	479,272,538.00	65.49
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	124,749,056.85	- 124,749,056.85	100.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	239,489,996.85	- 239,489,996.85	100.00

6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	57	57	0.00	0.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	3	3	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	27	27	0.00	0.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	27	27	0.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	32,497,938.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	32,497,938.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	31,697,938.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	110,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	985,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,602,938.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	800,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	800,000.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар залруулагдаагүй нийт **8,995.5 мянган** төгрөгийн зөрчил илэрч зөрчлийг арилгуулах 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

5.1 Зөвлөмж

5.1.1 Хоршоо хөгжүүлэх сантай холбоотой

Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх санд 1 зээлдэгчтэй холбоотой 4,186.8 мянган төгрөгийн 3-5-аас дээш жилийн насжилттай чанаргүй зээлийн үлдэгдлийг барагдуулах талаар арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна. Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын тушаалаар баталсан “Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох,сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.4.11-т “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ”, 11 зүйлийн 11.3-т “Энэ журмыг зөрчсөн гэм буруутай этгээд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцан барагдуулна.” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн чанаргүй зээлийн авлагыг барагдуулах талаар үр дүнтэй арга хэмжээ авч, зээлийн эргэн төлөлтөд хяналт тавьж ажиллах .

5.1.2 *Орон нутгийн төсвийн* орлоготой холбоотой

*Илрүүлэлт:*Сумын төсвийн орлого нийт дүнгээр биелсэн боловч гүйцэтгэлээр *5* нэр төрлийн орлогын төлөвлөгөө *4,808.7* мянган төгрөгөөр тасарсан *нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.1 “Хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалттай* нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: *Орон нутгийн т*өсөвт батлагдсан орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх арга хэмжээ авч ажиллах.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 04 дугаарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчилийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хоршоо хөгжүүлэх сан чанаргүй зээлийн үлдэгдлийг барагдуулах талаар арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна	1	4,186.8	-	-	-	-	1	4,186.8	0	0	0	0
Сумын төсвийн орлогын төлөвлөгөө гүйцэтгэлээр 6 нэр төрлийн 16.997.4 мянган төгрөгийн орлого тасарсан байна.	1	4,808.7					1	4,808.7				
Нийт	2	8,995.5					2	8,995.5				